

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa I.Z.

przeciwko Z. w G.

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 28 czerwca 2023 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w P.

z dnia 14 stycznia 2022 r., sygn. akt VI Pa 67/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów pełnomocnika
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 14 stycznia 2022 r., sygn. akt VI Pa 67/21, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Płocku – w sprawie z powództwa I.Z. przeciwko Zespołowi [...] w G. – oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Płocku z dnia 10 czerwca 2021 r., sygn. akt IV P 246/19, w którym Sąd Rejonowy – po ponownym rozpoznaniu sprawy - przywrócił powódkę do pracy w pozwanym Zespole [...] w G. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy (pkt I), nałożył na stronę pozwaną, na podstawie art. 477² § 2 k.p.c., obowiązek dalszego zatrudniania powódki do czasu prawomocnego zakończenia postępowania (pkt II), zasądził od pozwanego na

rzecz powódki kwotę 360 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt III) i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt IV).

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego strona pozwana zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd II instancji wydając zaskarżony wyrok pominął jako nieistotny szereg przepisów prawa potwierdzających słuszność pozwanego w dochodzeniu ochrony swojego interesu prawnego, w tym dyspozycję zawartą w art. 45 § 2 k.p. Sąd uczynił to w oparciu o błędnie zinterpretowany materiał dowodowy oraz niewłaściwe odniesienie do okoliczności tej sprawy pojęć „bezcelowości” i „niemożności” dalszego zatrudniania powódki. Należy mieć na względzie fakt, że powody zwolnienia powódki są dla stron bezsporne: zaistniała konieczność zmniejszenia etatów nauczycieli języka niemieckiego ze względu na decyzję organu prowadzącego, uwzględniającą mniejszą liczbę godzin do dyspozycji i względy ekonomiczne. Nauczyciele zostali przez pracodawcę powiadomieni o konieczności wytypowania jednego z nich oraz poinformowani o kryteriach, w wyniku czego została rozwiązana umowa o pracę z powódką. Od tego czasu nie uległa zmianie sytuacja ekonomiczna szkoły ani stan zatrudnienia, poza tym, że zostały wypowiedziane umowy o pracę dwóm nauczycielkom innych przedmiotów. Przywrócenie powódki do pracy nakazuje więc pracodawcy po przeszło pięciu latach ponowne zatrudnianie pracownika, dla którego nie ma miejsca pracy ani godzin do dyspozycji, zarówno w zakresie języka niemieckiego, jak i historii, do nauczania której ma on uprawnienia. Brak jest również środków na zatrudnianie dodatkowego pracownika, a są to środki publiczne, więc naruszony jest interes publiczny, ponieważ środki przeznaczone na finansowanie zadań oświaty pochodzą z budżetu państwa, podczas gdy powódka zatrudniona jest w innych placówkach oświatowych, w których również uzyskuje wynagrodzenie.

Wszystkie okoliczności niniejszej sprawy, w szczególności wyżej podniesione wskazują na bezcelowość przywrócenia powódki do pracy u pozwanego i niemożność jej dalszego zatrudniania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o: - odmowę przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej; w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania o: - oddalenie skargi kasacyjnej; - o zasądzenie – w obydwu przypadkach - od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna strony pozwanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK

352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarżący oczywistą zasadność jego skargi wiąże z twierdzeniem, że Sąd drugiej instancji nie zastosował w sprawie regulacji określonej w art. 45 § 2 k.p. Uzasadnienie tego twierdzenia jest oparte na argumentacji będącej prostym zaprzeczeniem podstawie faktycznej zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji. Skarżący eksponuje niektóre elementy stanu faktycznego sprawy przy

zignorowaniu całościowej oceny podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Płocku – oceny szeroko przedstawionej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Stosownie do treści przepisu art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Sąd drugiej instancji uzasadniając swoje stanowisko stwierdził, że okoliczność upływu długiego okresu od wypowiedzenia stosunku pracy z powódką nie jest w stanie faktycznym niniejszej sprawy okolicznością, która uzasadnia zastosowanie art. 45 § 2 k.p. Postępowanie w niniejszej sprawie było długotrwałe, niemniej jednak nie z przyczyn leżących po stronie powódki. Trudno zatem powódkę „karać” z tego powodu.

W ocenie Sądu drugiej instancji z projektu arkusza organizacyjnego szkoły na rok szkolny 2021/2022 wynika, że jest możliwe zatrudnienie powódki w pozwanym zespole na dotychczasowym stanowisku. W sytuacji, gdy wyrok Sądu pierwszej instancji zapadł w czerwcu 2021 r. i nakazywał pozwanemu zatrudnianie powódki do czasu prawomocnego zakończenia niniejszej sprawy, to pozwany powinien przygotować ostateczny arkusz organizacji pracy szkoły w roku szkolnym 2021/2022, tak aby mógł wykonać wyrok Sądu, bez narażania się na odpowiedzialność karną w tym zakresie.

Według Sądu zatrudnienie powódki w innej szkole nie stoi na przeszkodzie przywróceniu powódki do pracy. Powódka nie jest jedyną osobą, która pracuje jeszcze w innym miejscu. Z zatrudnienia poza pozwanym zespołem korzysta także jego dyrektor.

Z ustalonego stanu faktycznego niniejszej sprawy nie wynika, iż powoływana przez pozwaną utrata zaufania do powódki były uzasadnione okolicznościami obiektywnymi, że miała racjonalny charakter. To, że pracodawcy nie podoba się, iż powódka mówi, że pracodawca łamie prawo, że powódka broni się w sposób prawem przewidziany przed decyzjami pracodawcy niezgodnymi z prawem, że poszukiwała pomocy w Starostwie, czy w Kuratorium Oświaty czy też brała udział w procesie sądowym wytoczonym przez innego pracownika przeciwko temu samemu pracodawcy, nie uzasadnia obiektywnie utraty przez pracodawcę zaufania do

powódki. Pracownik ma prawo do konstruktywnej krytyki poczynąń pracodawcy oraz stosunków panujących w zakładzie pracy.

Sąd drugiej instancji podkreślił, że powódka jest zatrudniona u pozwanego jako nauczyciel i *gros* jej czasu pracy stanowi praca z uczniami. Kontakt z innymi nauczycielami ma miejsce podczas przerw, przy czym obecnie przerwy wykorzystywane są na uzupełnianie wpisów w dzienniku elektronicznym. Niezależnie od powyższego, pozwany nie udowodnił, że pozostali członkowie rady pedagogicznej nie widzą możliwości współpracy z powódką. Jedyną osobą, która otwarcie manifestuje niechęć do pracy z powódką jest dyrektor pozwanego zespołu szkół i wbrew jej twierdzeniom, nauczyciele, w tym nauczyciele języka niemieckiego, widzą możliwość współpracy z powódką, co wprost wynika z ich zeznań. Według Sądu drugiej instancji – w świetle całościowej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie – nie było podstaw do zastosowania regulacji określonej w art. 45 § 2 k.p.

Uzasadnienie wniosku nie uwzględnia w swojej konstrukcji tak przedstawionego stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Płocku. W skardze – poza prostą polemiką ze stanowiskiem zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji – nie przedstawiono odpowiedniego wyводу wykazującego oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

[as]

T.L.

